

ความคาดหวัง ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชน และความต้องการ
ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

นางวันทนี แสนักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-406-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016583

10309312

ANALYSIS OF MASS MEDIA EXPECTATION AND GRATIFICATIONS IN
POLITICAL NEED SALIENCE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA
TEACHER COLLEGE STUDENTS

MRS. VANTHANE E SANPUGDI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

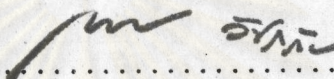
1990

ISBN 974-577-406-5

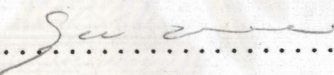

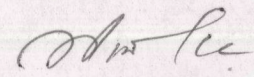
วิทยานิพนธ์ ความคาดหวัง ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชน และความต้องการ
ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
โดย นางวันทนีย์ แสนภักดี
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา

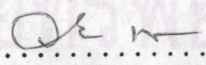
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา)

..... กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันทนี แสนักดี : ความคาดหวัง ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชน และความต้องการ
 ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา (ANALYSIS OF MASS MEDIA
 EXPECTATION AND GRATIFICATIONS IN POLITICAL NEED SALIENCE OF PHRA
 NAKHON SI AYUTTHAYA TEACHER COLLEGE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.พัชนี
 เขยจรยา, 131 หน้า. ISBN 974-577-406-5

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการรับรู้
 ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจของนักศึกษา กลุ่ม
 ตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จำนวน 601 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
 วิเคราะห์ความแปรปรวน, ไคสแควร์, สหสัมพันธ์อย่างง่าย และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรต่อไปนี้ มีความสัมพันธ์กัน (1) เพศกับพฤติกรรมการ
 เปิดรับสื่อในด้านความตั้งใจขณะ เปิดรับสื่อ (2) ความต้องการรับรู้ทางการเมืองกับความคาดหวัง (3)
 ความต้องการรับรู้ทางการเมืองกับพฤติกรรมการ เปิดรับสื่อ (4) ความต้องการรับรู้ทางการเมืองกับความ
 พึงพอใจ (5) พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อกับความพึงพอใจ

และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ความคาดหวัง พฤติกรรมการ เปิดรับ
 สื่อและความต้องการรับรู้ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
 สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ *สุนทร วัฒนศิริ*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Ms. Lu*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

VANTHANE SANPUGDI : ANALYSIS OF MASS MEDIA EXPECTATION AND GRATIFICATIONS IN POLITICAL NEED SALIENCE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA TEACHER COLLEGE STUDENTS. ADVISOR THESIS. ASST. PROF. PATCHANEE CHEYJUNYA, 131 PP. ISBN 974-577-406-5

The purpose of this study was to investigate the differences and relationships between needs for cognition in Politics, mass media expectation, mass media exposure and gratifications of Phra Nakhon Si Ayutthaya Teacher College Students. The sample were 601 Phra Nakhon Si Ayutthaya Teacher College Students. Questionnaires were used to collect the data. Statistical procedure used for the analysis of the data were Percentage, t-test, ANOVA, Chi-square, Pearson Product Moment Correlation Coefficients and Stepwise Multiple Regression Analysis procedure.

The research findings indicated significant relationships between the following pairs of variables : (1) sex and mass media exposure, (2) needs for cognition and expectation, (3) needs for cognition and mass media exposure, (4) needs for cognition and gratifications, (5) mass media exposure and gratifications.

For multiple regression analysis, it revealed that expectation, mass media exposure in combination with needs for cognition were related to gratifications.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *Vanthane Sanpugdi* 11 ธันวาคม 2532
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Patchanee Cheyjunya*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือ โดยตลอดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พจน์ เขยจรรยา อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ และ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าว จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.กิติ ศรีวิเชียร ที่ให้คำปรึกษาหารือ ขอขอบคุณ อาจารย์พิมพ์ประภา รังษิวงศ์ ที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์ และอาจารย์ ประไพ อิศวรราชันย์ ที่ช่วยพิมพ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แสงวงผล ที่คอยให้กำลังใจ ขอขอบคุณนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองแบบสอบถาม และขอขอบคุณนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดีในการ คอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วน ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ขึ้น และในที่สุด ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เจริญ แสนภักดิ์ ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดีตลอดงานวิจัย

วันทนี แสนภักดิ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากร	23
กลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	27
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	27
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
วัตถุประสงค์	91
กลุ่มตัวอย่าง	91
วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์	91
ผลการวิจัย	91
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	106
เอกสารอ้างอิง	108
ภาคผนวก ก	113
ภาคผนวก ข	128
ประวัติผู้เขียน	131

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามเพศ	37
2	นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามภูมิภาค	38
3	นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสาขาวิชา	38
4	นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับชั้น	39
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา	40
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา	43
7	เวลาในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาแบ่งเป็นกลุ่มใช้เวลาปานกลาง และมาก	45
8	ความตั้งใจในขณะที่เปิดรับสื่อของนักศึกษาแบ่งตามกลุ่มระดับความตั้งใจ	46
9	ประเภทของสื่อที่นักศึกษาเปิดรับเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยและร้อยละของความบ่อยครั้งต่อสัปดาห์ในการเปิดรับ	46
10	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชนของนักศึกษา	47
11	ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชายกับหญิง	50
12	ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา	53
13	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาชายกับหญิง	56
14	ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชายกับหญิง	57
15	ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาระดับปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4	60
16	ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาระดับปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และ ปีที่ 4	64
18	ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา ปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4	65
19	ความต้องการที่จะรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา ระหว่างสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	67
20	ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา ระหว่างสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	69
21	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	71
22	ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขา วิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	72
23	ความต้องการรับรู้รู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาในเขต เมืองกับนักศึกษานอกเขตเมือง	74
24	ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้รู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง	76
25	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาในเขตเมืองและนอก เขตเมือง	78
26	ความพึงพอใจที่ได้รับรู้รู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาในเขต เมืองและนอกเขตเมือง	79
27	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาชายและหญิงกับเวลา ในการเปิดรับสื่อ	81
28	พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาชายและหญิงกับความ ตั้งใจขณะเปิดรับสื่อ	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนในด้านเวลาในการเปิดรับระหว่างระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4	83
30	พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนในด้านความตั้งใจขณะเปิดรับสื่อระหว่างระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4	84
31	พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อในด้านเวลาในการเปิดรับสื่อของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	85
32	พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อในด้านความตั้งใจขณะเปิดรับสื่อของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์	86
33	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความต้อการรับรู้ทางการเมือง ความคาดหวัง พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและความพึงพอใจของนักศึกษา..	87
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างความพึงพอใจกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ ระดับชั้นปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ภูมิลาเนา ความต้อการรับรู้ เพศ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และความคาดหวัง...	88
35	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของความพึงพอใจกับตัวแปรอิสระ	89
36	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของความพึงพอใจกับตัวแปรอิสระ	90

ศูนย์วิทยพัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1	แบบจำลองการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจ.....	16
2	แบบจำลองในการศึกษา	22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย